

Komunikat prasowy

24/02/2016

Sezon 2015/2016

***Dziady* Adama Mickiewicza**

w reżyserii Eimuntasa Nekrošiusa

sala Bogusławskiego

premiera: 10 marca, godz. 19.00

W jubileuszowym sezonie 250-lecia Teatr Narodowy wystawia *Dziady* Adama Mickiewicza w reżyserii Eimuntasa Nekrošiusa.

Tekst przekuty na sceniczne metafory i szlachetna prostota. W romantycznym arcydramacie wybitny litewski twórca przygląda się granicznym polskim doświadczeniom. Widzi duchowość śmiertelników, owładniętych potrzebą metafizyki, śledzi drogę poety, wnikliwie przypatruje się również człowiekowi wrośniętemu w społeczność.

Eimuntas Nekrošius przez wiele lat związany był z wileńskim Teatrem Młodzieżowym. Scenę tę prowadził ponad dekadę i uczynił z niej centrum życia artystycznego i intelektualnego Wilna. W 1998 roku utworzył własny zespół Meno Fortas. Teatr nie ma własnego budynku, przedstawienia realizuje w koprodukcji z innymi europejskimi scenami i festiwalami. Nekrošius pracował m.in. w La Scali w Mediolanie, w Teatro Argentina w Rzymie, Teatro Massimo w Palermo, Teatro Storchi w Modenie, w Teatrze Bolszoi i Teatrze Narodów w Moskwie. Współpracuje ze scenami wileńskimi – Narodowym Teatrem Dramatycznym i Litewskim Narodowym Teatrem Opery i Baletu. W Polsce pracował w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej, w 2013 roku przygotował tutaj operę Pawła Szymańskiego *Qudsja Zaher*. O *Dziadach* Nekrošius wspominał już osiemnaście lat temu. Mówił, że Mickiewicz go kusi, że właśnie ten dramat chciałby zrealizować na scenie.

***Dziady* w Teatrze Narodowym** były wystawiane czterokrotnie.

W okresie przedwojennym inscenizował je Aleksander Zelwerowicz, główny reżyser Teatru za dyrekcji Jana Lorentowicza (1926–1928); w role Gustawa-Konrada, a także Upiora i Pustelnika wcielił się Józef Węgrzyn. Przedstawieniu, którego premiera odbyła się w 1927 roku, zarzucano jednak chybioną formułę estetyczną. Zarówno publiczność jak i krytyka uznała je za nieudany, a niektórzy nawet za skandaliczny eksperyment.

Natomiast pierwsze *Dziady* przygotowane w Teatrze Narodowym po wojnie, w 1967 roku przez Kazimierza Dejmka wkrótce stały się legendą polskiego teatru. Spektakl – wystawiony dla uczczenia pięćdziesiątej rocznicy rewolucji październikowej – został uznany przez władze za antyradziecki. Dwa miesiące po premierze zdecydowano o zdjęciu go z afisza. Ostatni raz *Dziady* zagrano 30 stycznia 1968 roku. Po przedstawieniu grupa studentów zorganizowała demonstrację i z transparentem „Żądamy dalszych

przedstawień” ruszyła pod pomnik Mickiewicza na Krakowskim Przedmieściu, została jednak rozpędzona przez milicję; część manifestantów aresztowano. W marcu na Uniwersytecie Warszawskim zorganizowano wiec na rzecz osób usuniętych z uczelni za demonstrację w obronie przedstawienia. W następnych dniach studenckie wystąpienia i strajki okupacyjne odbyły się na uniwersytetach w Krakowie, Wrocławiu, Katowicach i Gdańsku. Milicja brutalnie pacyfikowała protesty. Jednocześnie trwała walka o władzę wewnątrz PZPR. Już w połowie marca odbył się wiec partyjny, na którym I sekretarz PZPR Władysław Gomułka wygłosił antysemickie i antyinteligentkie przemówienie, częściowo poświęcone inscenizacji *Dziadów*. Wypowiedź Gomułki stała się sygnałem do czystki, która doprowadziła do jednego z największych przesileni w dziejach Polski Ludowej, zmuszając do emigracji z Polski tysiące osób pochodzenia żydowskiego. Wiosną 1968 roku Dejmek został usunięty ze stanowiska dyrektora teatru.

Przedstawienie miało silną wymowę społeczną i polityczną, ale także artystyczną. Kreację Gustawa Holoubka jako Gustawa-Konrada uznano za jedno z największych aktorskich osiągnięć polskiej sceny. Spektakl mocno odnosił się do rzeczywistości, a jednocześnie, łącząc nastrój misteryjny z tragizmem, zyskiwał sensy metafizyczne. Fascynował harmonijnymi teatralnymi obrazami.

Po przeszło dekadzie III część *Dziadów* w Teatrze Narodowym, na kameralnej scenie Teatru Małego przygotował Adam Hanuszkiewicz. Premiera przedstawienia zatytułowanego *Dziady. Część III. Ustęp* odbyła się w 1978 roku. Przekaz spektaklu, który stawał się relacją o czynie, był klarowny i przejrzysty, a jednak całość pozostawiała niedosyt. Na scenie rozegrany został dramat ludzi twardo stąpających po ziemi, a Konrad w wykonaniu Krzysztofa Kolbergera wyrastał na młodego, gniewnego poetę. Reżyser odszedł od ludowej obrzędowości i metafizyki. Uwypuklił natomiast kwestie związane z publicystyką. Krytyka pisała więc o *Dziadach* „reportażowych”, w rodzaju „teatru faktu” i umieszczała je w kontekście biografii pokolenia.

Dziady pojawiły się także na narodowej scenie w roku 1987. Premiera odbyła się w Teatrze na Woli (tam – od czasu pożaru w 1985 do roku 1989 – znajdowała się scena Teatru Narodowego). Utwór reżyserowała Krystyna Skuszanka, którą chwalono za układ tekstu i koncepcję filologiczną, natomiast wiele do życzenia pozostawiał kształt inscenizacyjny – zarzucano mu tandetę. W powszechnym odbiorze nie sprostał aktorskiemu zadaniu także Jacek Dżisiewicz jako Upiór, Gustaw-Konrad.

Teatr Narodowy, po odbudowie po pożarze i siedmioletniej przerwie w funkcjonowaniu, został otwarty w 1996 roku. Wówczas na inaugurację zagrano *Dziady – dwanaście improwizacji* w reżyserii Jerzego Grzegorzewskiego, przedstawienie krakowskiego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej. Jerzy Grzegorzewski został dyrektorem artystycznym narodowej sceny.

***Dziady* Adama Mickiewicza**
premiera: 10 marca 2016

reżyseria: **Eimuntas Nekrošius**
muzyka: **Paweł Szymański**
scenografia: **Marius Nekrošius**
kostiumy: **Nadežda Gultiajeva**
reżyseria światła: **Audrius Jankauskas**
opracowanie tekstu: **Rolandas Rastauskas**
asystentka reżysera: **Anna Turowiec**
realizatorzy dźwięku: **Mariusz Maszewski, Rafał Barański**
realizatorzy światła: **Bartłomiej Kaczalski, Zbigniew Szulim**
inspicjentka: **Ewa Dworecka**
suflerka: **Jolanta Szydłowska**

występują:

Gustaw-Konrad – **Grzegorz Małecki**
Guślarz, Diabeł – **Marcin Przybylski**
Ksiądz Piotr – **Mateusz Rusin**
Dziewczyna, Maryla – **Wiktoria Gorodeckaja**
Ksiądz (cz. IV) – **Piotr Grabowski**
Pani Rollisonowa – **Kinga Ilgner / Danuta Stenka**
Senator – **Arkadiusz Janiczek**

oraz

Anna Grycewicz, Joanna Gryga, Paulina Korthals, Paulina Szostak, Magdalena Warzecha, Bartłomiej Bobrowski, Karol Dziuba, Robert Jarociński, Grzegorz Kwiecień, Kacper Matula, Kamil Mrozek, Paweł Paprocki, Piotr Piksa, Adrian Zaremba, gościnnie Katarzyna Dorosińska, Katarzyna Pośpiech, Szymon Nowak

Kolejne zaplanowane przedstawienia *Dziadów*:

11, 12, 13 marca, godz. 19.00
16, 17, 19, 20 kwietnia, godz. 19.00

Kontakt:

Hanna Zoll tel. 22 69 20 663; kom. 506 214 471; e-mail: hzoll@narodowy.pl

http://www.narodowy.pl/o_teatrze,dla_mediow.html

JUBILEUSZ 250-LECIA TEATRU NARODOWEGO:

HONOROWY PATRONAT PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

INSTYTUCJE FINANSUJĄCE:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Mecenas Jubileuszu
250-lecia Teatru Narodowego

PATRONI MEDIALNI JUBILEUSZU:

TVP
TELEWIZJA POLSKA

POLITYKA

co jest grane